

ВПШ 2.1.1. Стратегічне управління підприємством

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємством» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ЗВО СВО «Магістр» спеціальності «Економіка».

Предметом дисципліни є вивчення базисні процеси в організації і за її межами, вишукування і нарощування стратегічного потенціалу організації.

Міждисциплінарні зв'язки:

Тісно пов'язана з дисциплінами «Маркетинг», «Реклама і рекламна діяльність аграрних підприємств», «Конкурентоспроможність підприємства», «Ціноутворення», «Економіка підприємства», «Мікроекономіка», «Менеджмент», які вивчалися раніше.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємством» є набуття майбутніми фахівцями поглиблення теоретичних знань і практичної підготовки з питань стратегічного управління підприємством, а також практичних навичок прийняття рішень щодо управління і впровадження розробленої стратегії його функціонування.

1.2. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Стратегічне управління підприємством» є ознайомлення студентів із основами теорії стратегічного управління, концепцією інтегрального підходу до діяльності суб'єктів господарювання в умовах конкуренції і зростання невизначеності, впливом зовнішніх факторів, методами реалізації основополягаючого концептуального принципу «від майбутнього до сучасного, а не від минулого до майбутнього».

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми у здобувачів вищої освіти має бути сформовані наступні елементи компетентності:

знання:

- сутності та методів стратегічного управління;
- типів та видів стратегій організації;
- методів управління стратегічними задачами;
- місії та цілей організації;
- особливостей стратегічного планування;
- класифікації стратегій в теорії менеджменту;
- методів менеджменту в умовах стратегічних несподіванок.

вміння:

- проводити аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища організації;
- планувати вибір стратегічної позиції та формувати стратегію організації;
- управляти в умовах стратегічних змін;
- реалізовувати стратегії;
- приймати рішення щодо управління і впровадження розробленої стратегії.

способи мислення:

– формування суджень – форми мислинневого відображення об'єктивної дійсності, яка полягає у ствердженнях наявності або відсутності ознак, властивостей або відносин у сфері стратегічного управління підприємством;

– пропонування міркувань – низки пов'язаних суджень, спрямованих на те, щоб з'ясувати істинність якої-небудь думки у сфері стратегічного управління підприємством, доведення її або заперечення;

– створення умовиводів – виведення з одного або декількох суджень в області стратегічного управління підприємством;

– генерування понять – пізнання сутності предметів і явищ у межах стратегічного управління підприємством в їх істотних зв'язках та відносинах, узагальнення їх істотних ознак.

професійні, світоглядні і громадянські якості:

– здатність використовувати знання, вміння та навички для теоретичного та практичного освоєння проблем і перспектив менеджменту та планувати, організовувати, реалізовувати, презентувати відповідні наукові дослідження;

– ґрунтовні знання історичних засад розвитку теорії і практики менеджменту, ідейних вчень класиків менеджменту, фундаментальних постулатів та парадигм менеджменту, новітніх прогресивних тенденцій розвитку менеджменту;

– ґрунтовні знання класичного та сучасного наукового інструментарію дослідження соціально-економічних явищ та процесів у різних сферах менеджменту;

– здатність організовувати та проводити управлінські дослідження, використовуючи сучасну методологію та інформаційні технології;

– здатність застосовувати одержані знання з різних предметних сфер менеджменту для формулювання нових теоретичних трактувань і положень, практичних адресних рекомендацій і пропозицій;

– здатність виявляти та розуміти причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами та процесами у сфері менеджменту, ідентифікувати та оцінювати фактори впливу;

– ґрунтовні знання особливостей, інструментарію, новітніх напрямків менеджменту персоналу та здатність формувати ефективну сучасну систему менеджменту персоналу підприємства.

морально-етичні цінності:

– сформувати уявлення про моральні цінності людини;

– здатність висловлювати своє судження про роль і значущість моральних цінностей у житті людини;

– формувати вміння аналізувати мотиви та вчинки людей, моделювати та розв'язувати ситуації, пов'язані з виконанням обов'язків у колективі;

– розвивати почуття відповідальності за свій вибір та наслідки вчинків;

– виховувати самостійність, волю, моральність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 105 годин / 3,5 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Стратегічне управління та його роль у діяльності підприємства.

Сутність стратегічного управління. Передумови формування системи стратегічного управління. Принципи і елементи розробки і реалізації стратегії. Концепція стратегічного управління. Еволюція розуміння та передбачення майбутнього підприємств. Поточне планування та бюджетування, довгострокове планування, стратегічне планування. Особливості стратегічного планування, його відмінність від довгострокового планування. Принципи стратегічного планування. Класифікація стратегій підприємства. Аналіз умов застосування різних видів стратегій.

Тема 2. Діагностика зовнішнього середовища організації.

Діагностика зовнішнього середовища непрямого і безпосереднього впливу. Оцінка конкурентного середовища. Аналіз привабливості галузі та визначення її перспектив. Аналіз впливу споживачів. Аналіз впливу партнерів та постачальників організації.

Тема 3. Діагностика організації, підприємства.

Внутрішнє оточуюче середовище. Діагностика змінюваності умов. Визначення агресивної стратегії підприємств і можливостей. Аналіз досягнутого рівня і перспектив розвитку колективу, виходячи з його стратегічної позиції. Аналіз сильних і слабких сторін

колективу, можливостей його успішного розвитку, а також можливих труднощів. Оцінка наслідків реалізації задач стратегічного розвитку. Методи і прийоми аналізу проблем стратегічного розвитку.

Тема 4. Типи стратегій організації.

Класифікація стратегій в теорії менеджменту. Аналіз конкуренції. Глобальні стратегії конкуренції і принципи стратегічних кривих. Стратегія мінімізації затрат. Вертикальна і горизонтальна стратегія диференціації. Аналіз здійснення поточної стратегії. Оцінка обраної стратегії.

Тема 5. Обґрунтування місії підприємств.

Поняття місії, як філософії і призначення смислу існування організації. Роль місії в управлінському процесі. База для розробки місії. Цілі і стратегічні критерії. Система цілей підприємства. Цілі довгострокового розвитку. Вплив зовнішнього середовища на формування цілей. Соціальна роль підприємства. Оцінка основних цілей: збалансування, зростання, збільшення масштабу довгострокової і короткострокової прибутковості та досягнення їх балансу.

Тема 6. Конкурентоспроможність підприємств та методи її визначення.

Основні поняття конкурентоспроможності підприємств АПК. Визначення конкурентоспроможності методом, заснованим на теорії ефективної конкуренції. Оцінка конкурентоспроможності підприємств АПК на основі визначення конкурентоспроможності товару. Оцінка конкурентної позиції підприємств АПК методом конкурентних переваг.

Тема 7. Конкурентні стратегії.

Ланцюг цінностей як інструмент стратегічного аналізу. Види конкурентних стратегій. Шляхи досягнення конкурентних переваг стратегії лідерства за витратами. Стратегія широкої диференціації. Стратегія оптимальних витрат. Стратегія упередження. Позиції підприємств АПК в конкурентному середовищі.

Тема 8. Приведення маркетингової стратегії підприємств у відповідності до змін у середовищі.

Стратегії для конкуренції в нових галузях АПК. Стратегії для конкуренції в галузях АПК, які знаходяться на стадії зрілості. Стратегії для конкуренції в галузях АПК, які знаходяться в стані спаду. Помилки при виборі стратегії. Стратегії для конкуренції на міжнародних ринках. Види міжнародних стратегій. Розробка маркетингової стратегії.

Тема 9. Реалізація стратегії та управління змінами в підприємстві.

Роль та значення стадії реалізації в процесі стратегічного управління. Завдання керівництва в процесі реалізації стратегії. Розподіл ресурсів і фокусування на стратегічних задачах. Фінансове планування і бюджетування в процесі реалізації стратегічного набору. Корпоративна культура і її роль у реалізації стратегії. Стратегічне лідерство і подолання опору змінам. Контроль реалізації стратегії.

Тема 10. Стратегічне планування.

Особливості стратегічного планування. Мета та принципи стратегічного планування. Моделі стратегічного планування. Зміст і структура стратегічного планування.

Тема 11. Підсистема забезпечення стратегічного управління.

Організаційне забезпечення стратегічного управління. Інформаційне забезпечення стратегічного управління. Інвестиційне забезпечення стратегічного управління. Психологічне забезпечення процесів стратегічного управління та формування стратегічної поведінки персоналу.

3. Рекомендована література

1. Василенко В.А. Стратегічне управління: навч. посіб. / В.А. Василенко, Т.І. Ткаченко. – К.: ЦУЛ, 2003. – 396 с.
2. Василенко В.О. Стратегічне управління підприємством: навч. посіб. / В.О. Василенко, Т.І. Ткаченко. – 2-е вид., випр. і допов. – К.: ЦНЛ, 2004. – 400 с.

3. Довгань Л.Є. Стратегічне управління: навч. посіб. / Л.Є. Довгань, Ю.В. Каракай, Л.П. Артеменко. – 2-ге вид. – К.: ЦУЛ, 2011. – 440 с.
4. Корецький М.Х. Стратегічне управління: навч. посіб. / М.Х. Корецький, А.О. Дегтяр, Н.В. Даций. – К.: ЦУЛ, 2007. – 240 с. – Бібліогр.: с. 236 – 239.
5. Мізюк Б.М. Стратегічне управління : підручник / Б.М. Мізюк. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: Магнолія 2006, 2007. – 392 с.
6. Міщенко А.П. Стратегічне управління: навч. посіб. / А.П. Міщенко. – К.: ЦУЛ, 2004. – 336 с.
7. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: навч. посіб. / К.І. Редченко. – 2-ге вид., допов. – Львів: «Новий світ-2000», «Альтаір-2002», 2003. – 272 с.
8. Сич Є.М. Стратегічний аналіз: навч.-метод. посіб. / Є.М. Сич, О.В. Пилипенко, М.С. Стасишен. – К.: Каравела, 2010. – 304 с.
9. Шершньова З.Е. Стратегічне управління: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / З.Е. Шершньова, С.В. Оборська, Ю.М. Ратушний. – К.: КНЕУ, 2001. – 232 с.